

LUBLANSKE NOVIZE

JANN. FRIDR. EGERJA,

V' Sabboto 17. d.

Roshnizvęta
1797.

Nro. 48.

Lublana

Pretezheno nedęlo je Medvodami v' eno pohi-
sttvo tręshilo na unim kraji mosta, se je v-
nelo, so tri hifhe, inu vezh z improv pogorele.
Tukej v' Lublani nismo ne groma flifhali, ne
blifka vidili; samo en oblak je memo fhal, inu
ene kaple deshja so padale. Dosti krat sta frę-
zha inu nesfręzha bliso vkup.

Is Tersta pridejozhi so nam povedali, de so
zefarski męsto Koper obstavili inu pod se vsęli.
Koper, ali Capo d'Istria je eno benęsko męsto v'
Istri ne delezha od Tersta; de so ga zefarski v-
sęli,

sešli, pomeni, de, al pušarje klofotat mislio, al pak, de bo benjška lštra pod Zesarja pershla, inu de bodo našhi tovarniki po sladki Marsamin hodili.

Dunejske novize od 7. Roshnizveta pishejo, kako so v' Gorizi generala Hohenzollern inu predno vojsko s' zhaštjo prejeli. Gospodje od Gubernia so per meštneih vratah najn zhakali, vsi sgonovi po zelim mešti sgonili, turškha musika bunkala, med sgonenjam inu musiko so bili zesarfski vpelani na veliki terh, vse je krizhalo: sdrav bodi Zesar! majheni fantizhi so imeli jebase s' pufhelzi na rokah, so delili pufhelze generalu, inu offizirjam; potlej pak roshe potresali, koder so soldatje maršhrali. Trideset veder vina je pustilo mešto med soldate isdeliti, vse je bilo shidane vole.

To se je godilo na dan v' nebohojenja; svēzher je bilo mešto ras-svitleno, slasti so judje veliko svezh pershgali. General graf Hohenzollern je po mešti hodil, vukanje, inu musika sa njim.

Tukej je tręba opomnit, de tudi Lublanzhani so vezh barigel vina med zesarfske soldate rasdelili, kader so skusi shli, inu v' logar pod Roshenbah pelat pustili taistim, kateri so svuncj mešta pod fhotorji stali.

V' Tersti je pustil generalmajor graf Kleinau na 28. d. poprejshniga mešza osnanit „Mešt-na

na gospódka v' Teršti si je vso hvalo saflushila, kader so franzosi notri bili, inu kader so zesarfki soldatje nasaj perfhli, ker je vse v' lépi versti inu miru ohranila; tudi so se mestnani žel zhafté vojske svésto sadershali; tedej bodem prizhodal pred njih zesarfsko svitlostjo, de Terstarji so saref svésti podloshni. Generalmajor graf Meerfeld je tudi na prizho, de ste vsi popolnoma pokorni vashimu pravizhnimu inu milostivimu gospodarju. Nerad bode general Meerfeld to frézhno mésto sapustil, vender, ker gréde nasaj na Dunej, bode on s' veselam njih zesarfski svitlosti povedal, kako vdani inu svésti so prebivalzi Tershafhkiga mésta pruti Njih Svitlosti. Dano v' Teršti 25. velk. Travná 1797.

Podpisan, Graf Klenav generalmajor.

Shpania.

Dvé shpanske fregate ste od engendarjov pred brodam Cadix vjéte. Na njih se je pelalo dosti slata, inu srebra, tudi se je na njih domu pelal deshelni oblastnik, kateri je bil nastavljen v' otoki Cuba. Ena teh fregat je engendarjam v' roke padla, ta druga je na plitvo perfhla, obtizhala, inu se popolnoma pogobila. Vender je oblastnik v' zholnizh skozhil; písmá, na katerih je bilo losheozhe seboj vsel; inu frézhno vschal. Od té pogoblene fregate so mornarji résheni, de se niso potopili.

Lajh-

Lashke desheie.

Pisma is Benëdek od 22. pretezheniga pravio, de je meštna gosposka pervo svetvalishe der-shala 19. dan, inu od vezh mešt is benëfhkeh deshël pisma prejëla, v' katerih so frezho voshi-li, inu perterjuvali, de se ozhejo novèh postav inu deshelnèh narëdb svësto derшат.

Taisti pooblasteni so nasaj perfhli v' Benëd-ke, kateri so bili sadnizh na generala Bonapar-te poslani. Imëna njih so *Dona*, *Giustiniani*, inu *Mocenigo*; ti so v' Majlandi sa mir glihali s' ge-neralam Bonaparte, inu kar so na 13. majnika fklenili, seboj v' Benëdke pernefli. Zhes to se je svetvanje dershalo, inu sdajzi po tëm sta bi-la dva meštna gospoda *Zorzi* inu *Turini* poslana, de imata v' imëni Benëfhke republike dalej gli-hat.

Franzosi po vsèh benëfhkeh deshelah na su-him svoje maje postavljajo, meštno gosposko vo-ljo, ludstvu oroshje prozh jemlejo, inu persegat pustë, de bodo franzoski republiki svësti. Ob-lastuvanje Benëfhkiga mešta pak povsod okol po-shila pooblastene, kateri mešta inu vasi prego-varjajo, de bi s' Benëdkami se fklenili, inu bra-tovfhino derшали.

Franzoski general Viëtor je 22. vëlk. Trav-na prozh fhäl is Padove s' zëlim svojim divisio-nam soldatov.

Fran-

Na 6. dan tiga mešca so sazheli franžosi v-
so zerkovno sreberšno v' mešti Videm na for-
lanškim poverat.

Gospodarstvo Papeshove kamre omahuje, sla-
sti, kar je mir od franžosov drago kuplen. De-
shelni dolg se fhteje na 128. millionov inu
800,000. scudi; dokler se ta dolg neplazha, je
vsako leto interessa, le po 4. od sto rajtat, zhes
10. millionov goldinarjov. Perhodki pak so pre-
majheni, inu vsako leto permankuje 2,660,000.
scudi. Satorej se mujajo, kako bi se vendajanje
pomajnsalo, inu slasti na shovnershino majn ven-
dajalo.

V' brod mešta *Ancona* v' Papeshovi desheli
so pertekle sheštire franžoske vojskne barke. To
mešto bi imeli franžosam v' rokah biti le tako
dolgo, de se mir po zeli Europi dokonzha; ven-
der vse po franžosofki shęgi, nar ravlajo, inu fran-
zosi svoje navade vpeljujejo.

Franžosko.

Ena poslava je, de bi se notrajne domazhe
strashe pomajnsale, inu de bi ne bilo vezh do-
mazheh brigad, kakor 1,500. Ena brigada se sa
dva regimenta fhteje. Le samo v' *Niederlandi*
bi imelo 47. brigad doli djaneh bit; al, ker
ni tam vse per dobrim pokoji, so te brigade she
potrebne. Tedej so tih 500. sklenili, de bodo
noter do perviga dneva mešca grojsdije tergavza
obstale. Do tokrat pak bodo armade nasaj per-
shle,

ihle, katere so se svunej vojskuvale, inu pre-
maguvala. Tem se bode potlej zhaft isrozhila,
de bodo sa notrajni mir fkerbgle.

Sheftnajsti pretezheniga meſza so tih pet
ſpetvaliſhu tih 500. poſlali, kako je general Bo-
naparte vojsko Benežhanam napoveđal, inu so pu-
ſtili rezh, de so vse poterdili, kar je general sa
dobro ſpoſnal. To piſanje je bilo brano, inu
ſkleneno, de imajo eni komiſarji zhes to ſvet ſtu-
riti. Al *Dumolard* je govoril inu ſkaſal, de ſe
nima v' pravize tih pet oblaſtnikov ſegat, temuzh
poterdit, kar je njim ſlihalo raslozhit; zhe ne,
ſe bodo snali tudi oni v' opravila obgh ſvetvali-
ſhov naſpruti utikuvat. Tedej je per tem oſta-
lo, de je generala Bonaparte rezh s' Benežhani-
mi sa prav ſpoſnana.

Nepokoja inu napruti puntanja ſhe ni v' Pa-
riſi konez. Nekateri ludſtvo podkupujejo, ſhun-
tajo, jih v' oſhtariah naberajo, de bi novinam ſe
super poſtavili. Polizaji sa vse to vedo, inu na
vuho vležejo, karkol ſe godi, inu nebodo pu-
ſtila, de bi kakufhna ſmeſhnava vſtala. Sedem-
najſtiga majnika po nozhi ſo imeli tih pet, inu
nekateri is obgh ſvetvaliſh vmorjeni biti. Mini-
ſter ozhitne varnoſti je puſtil poveđat, de nej
ſe varujejo. Straſhe ſo bile goſto ven poſtavlene,
inu vse na dober bran perpravleno. Tedej je
vse tiho oſtalo.

Berlin

Berlin prajsov sčedsh 13. veľk. Travn.

Prajsovski Kral je bil sadne dneve poprejšniga mešza nekej bolan.

Zhes tiste shtir, kir so se bili super Kraljevo shivljenje svesali, je sodba stekla. So bili noter potegnjeni, isprashani, previshani, inu so svoje hudodelstvo sposnali, de so otli gmej mir podkopat. So obsojeni, de imajo v' jezho saper-ti biti. Zerboni je tedej v' Magdeburg na grad poslan, Contessa v' Stettin, Zerboni ta mlajshi v' Spandau, Leipziger v' Graudenz.

Lublana 16. Roshnizvęta.

Uni kraj Save se je v' Ponedelek tiga tędna nekej shalofsniga pergodilo. En mosh v' Berizhovim se je s' svojo blishno sosędo savol ene meje kręgal inu jo pretepel; shena ga gręde k' gosposki v' Mengush toshit. Kmet ji shuga, de jo bode vbil, zhe pojde toshuvat. Ona vender grę, on pak vsame sekiro inu se poda po eni drugi poti, kakor bi otel v' ľef jiti. Jo dojde sa eno mejo na samim, inu jo vbic. Pride domu, grę v' taberno; med tem se rasglasi, de je sosęda vbita. Eden v' ostarii mu rezhe: tak vender nisi jenal, de si jo vmoril. On se sgovarja, inu domu tezhe, v' fame to narbolshi kobilo, inu urno prozh jesdi, de se she sdej neve kam? Gosposka je pustila fkus ranozęlnika sheno oględat, kir jo je s' enim ľepim fantizham nosezho, inu tremi vdarzi pobito najdel. Vbiavez je bil nje-

ga dni en pianez, hudoben, inu jesi podver-shen. Tako se taistim godi, kateri svojim she-lam vse perpušte, inu v'hudobneh navadah naprej shive!

Zesarfski soldatje so she Koper, Mudio, inu blishne kraje po Istri pod se vseli, tudi je shlo is Tersta 28. bark s' soldatmi, shzuki, inu strēl-no perpravo pruti mēsti Pola. Drugi zesarfski grēdo zhes Luzhko inu Lipo v' benēshko Istro. Is Rēke pak grēde vezh regimentov v' benēshke otoke Kerfo, Osero, Veja, Arbe, inu v' Dal-mazio; tedej vemo, de ta del benēshkiga gos-postva Zesarju pade sa odshkodovanje namēst Nic-derlanda.

Vzherej na S. Reshniga telefa je nash viso-ko zhasi vredni firsh inu vikshi Shkof dershah prozēshio, per kateri so stali v' paradi 600 mosh od regimenta Wartensleben, strēlalo jih je dru-gih 150. od ravno tiga regimenta, tudi purgarji, inu lovzi. Vse to je bilo posebno lepo vidit, inu njih musika flisbat. Kar pak nismo she ni-kol vidili, je to, de je bilo 120. lahkih kojnikov od berhkiga regimenta Lobkoviz v' dvēh trumah na paradi na svojih lepih kojnih.

Lublanske novize so pol leta doshivele, inu mislio she dalej svojo frezho skusit. Dosdej se muja komej plazha; vender bolsfi je nekej, ka-kor nizh. Sahvalim sa pretezheno dobroto, inu prosim perjatle slovenskiga jesika, de nej poma-gajo te novize perporozhnvati. Ker je v' krat-kim pol leta ven, nej glēdajo vsi jemalzi sa dru-giga pol leta spet naprej plazhat. Kateri jeh po-pohiti prejemejo, ti plazhajo na blishni zesar-fki pohiti 3. fl. — drugi pak 1. fl. 30. kr. v' moji hishi na Polanah Nro. 3. v' Lublani.